

KARVINSKÁ ČÁST REVÍRU

DŮL ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ

NOVÁ JÁMA / LAZY / KARVÍNÁ

Založení	Likvidace	Lokalita
		Orlová-Lazy
1890	Činný	Mapa Karvinska

Jeden z nejmodernějších a největších dolů v revíru založili bratři Gutmannové v roce 1890. Výstavba **Nové jámy** probíhala velmi rychle a již v roce 1892 byla zahájena těžba uhlí. Hloubení těžní jámy s konečnou hloubkou 425 metrů pokračovalo až do roku 1894. V roce 1899 byla v sousedství dolu postavena koksovna, která byla spojena s dolem lanovkou. Koksovna odebírala z dolu polovinu vytěženého uhlí a ukončila svůj provoz až v roce 1967. Vyrůstající těžba během 1. světové války si vynutila vyhloubení nové těžní jámy vybavené mohutným těžním strojem z Vítkovic. Nová těžní jáma postupně převzala veškerou těžbu dolu, zatímco ta původní se stala jen jámou pomocnou. V roce 1919 došlo k výbuchu třaskavých plynů s uhelným prachem a následnému požáru uhelných stoli. Při neštěstí zahynulo 92 horníků, nalezeno a pohřbeno však bylo jen 57 obětí.

Koncem roku 1931 skončil provoz na sousedním závodě **Hlavní jáma** a jeho důlní pole bylo připojeno k **Nové jámě**. Tři jámy starého závodu **Hlavní jáma** sloužily jako větrní a pomocné až do roku 1969. Po 2. světové válce došlo ke znárodnění těžkého průmyslu a Důl **Nová jáma** byl v roce 1950 přejmenován na **Důl Antonín Zápotocký**. V následujícím roce došlo ve sloji Igor k požáru, který si vybral životy 9 horníků. Další tragédie se udála v roce 1964, kdy při průvalu zemřeli 4 lidé, a v roce 2004, kdy při důlním ořesu zahynulo 7 horníků. Významnou etapu ve vývoji dolu představují léta 1955-1962, kdy byl důl za plného provozu rekonstruován a modernizován. V roce 1991 byl Důl **Antonín Zápotocký** přejmenován na **Důl Lazy**. V roce 1993 byl zakoupen porubový komplex pro dobývání mocnosti sloje do 6 metrů. Tvořil ho kombajn **PANDA** f. Sagem a mechanizovaná výztuž **WS 1,7 MF1** od f. Cdf. Sloučením původně samostatných dolů **Lazy**, **Dukla** a **František** vznikl v roce 1995 skupinový Důl **Lazy**. Od roku 2008 spadá Důl **Lazy** pod **Důl Karvina**, který vznikl spojením Dolů **Lazy** s **Dolem ČSA** do jedné organizační jednotky. 1. ledna 2015 došlo ke sloučení dolů **Karvina** a **Darkov**, přičemž vznikl **Důlní závon 1** s lokalitami **ČSA**, **Lazy**, **Darkov** a 9. květen. Důl je otevřen třemi jámami s maximální hloubkou 905 metrů na 9. patře.

Důl Lazy (archiv OKD)

Důl Prezident Gottwald v roce 1985 (archiv Dolu František)

DŮL PREZIDENT GOTTWALD

ERZHERZOG FRANZSCHACHT / FRANTIŠEK / KLEMENT GOTTWALD

Založení	Likvidace	Lokalita
		Horní Suchá
1911	2002	Mapa Karvinska

Důl **František**, původně nazvaný **Erzherzog Franzschacht**, byl nejmladším dolem založeným v ostravsko-karvinském revíru před 1. světovou válkou. Výstavba dolu započala v roce 1911 a jeho majitelem byla hraběcí rodina Larisch-Mönnichů z Karvíné. V roce 1913 bylo vytěženo prvních 13 000 tun uhlí. Po roce 1918 byl důl přejmenován na **Důl František**. V roce 1920 došlo při pokusu o uzavření požářiště k výbuchu metanu, který si vyžádal 2 lidské životy. Kvůli rozsáhlosti havárie bylo přikročeno k uzavření a zatopení dolu. Provoz byl obnoven až v roce 1922. V letech 1923-1924 byla postavena definitivní těžní věž jámy F1, která po úpravách sloužila až do roku 1999. Současně bylo postaveno zařízení na zachycování jodobromových vod, z nichž byla poté vyráběna tzv. darkovská sůl. V roce 1946 byl důl přejmenován na **Důl Klement Gottwald** a o dva roky později – po zvolení Klementa Gottwalda prvním dělnickým prezidentem - byl název upraven na **Důl Prezident Gottwald**. V roce 1954 důl poprvé překročil hranici 1 milionu tun vytěženého uhlí. V roce 1974 došlo při fárání ranní směny k přetržení klecového lana, které bylo oslabeno dlouhodobým působením slané vody. Klec s 34 horníky se postupně zřítla až na dno na nárazníkový rošt. Na místě zahynulo 8 lidí. V roce 1990 se důl vrátil k původnímu názvu **Důl František**. V roce 1995 byl spolu s doly **Dukla** a **Lazy** sloučen do skupinového Dolu **Lazy**. Kvůli nízké rentabilitě těžby bylo v roce 1997 rozhodnuto o uzavření dolu. Poslední vozík byl vytěžen 30. června 1999, poté byl důl organizačně připojen jako závod v likvidaci k **Dolu Odra**. V letech 2001-2002 došlo k zasypání jam, likvidaci povrchových objektů a odstřelu železných těžních věží. Železobetonová (skipová) těžní věž byla ponechána. Důl měl 3 jámy a jeho konečná hloubka dosáhla 1140 metrů. Byl otevřen 5 patry a celkem 7 mezipatry. Během své existence vytěžil důl přes 59 milionů tun černého uhlí. V areálu dolu vznikla průmyslová zóna.

Důl Prezident Gottwald v roce 1963 (archiv KKH Dolu František)

Rozhodnutím představenstva akciové společnosti OKD Ostrava došlo dnem 1. července 1995 ke sloučení dolů František, Dukla a Lazy v jeden organizační celek OKD a. s., Důl Lazy, odstěpný závod se sídlem v Orlové-Lazích.

MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ ZÁVODNÍHO ČASOPISU

PRO ZAMĚSTNANCE ZÁVODŮ FRANTIŠEK, DUKLA, LAZY OKD, a. s. DŮL LAZY, o. z. se sídlem v Orlové-Lazích
27. 7. 1995

Vážení zaměstnanci,

dnem 1. července 1995 se začala psát další kapitola historie tří důlních závodů – Dolu František v Horní Suché, Dolu Dukla v Havířově-Suché a Dolu LAZY v Orlové-Lazích. Tímto dnem, rozhodnutím představenstva akciové společnosti Ostrava, došlo ke sloučení stávajících odstěpných závodů. Vznikl skupinový důl s oficiálním názvem OKD, akciová společnost Důl LAZY, odstěpný závod se sídlem v Orlové-Lazích.

Pro úplnost dodávám, že takto vznikly nové další dva skupinové doly, a to OKD, a. s. Důl Darkov, o. z. se sídlem v Karvině (Důl Darkov a Důl 9. květen) a OKD, a. s. Důl ČSA, a. z. se sídlem v Karvině (Důl ČSA a Důl Družba). Nebudeme si zaštinat, že této restrukuralizaci OKD, a. s. předcházela dožítá jednání se zástupci zaměstnanců - odborovými orgány na všech úrovních. Osobně chápu tato jednání jako snahu zajistit všem zaměstnancům jistotu v tom nejdůležitějším, to je zaměstnání s výdělkem odpovídajícím postavení horníků ve společnosti a to nejen v současnosti, ale i v budoucnu. Zároveň musím ale podotknout, že tyto jistoty se musí týkat jen těch, kteří svou práci poctivě přispívají ke společnému dlu. V tomto směru nerozlišuji, kde je zaměstnanec zařazen. Stejně nároky kladu jak na své nejbližší spolupracovníky ve vedoucích funkcích, tak na celé naše osazenstvo. Budu rád, když i takto budeme vzájemně svou práci hodnotit.

Před rozhodnutím představenstva OKD, a. s. o sloučení důlních odstěpných závodů byl zplausť sezení požadavků závodních výborů důlních odstěpných závodů zkontroven dohodou, uzavřené mezi KOO Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu OKD, Ostrava, zastoupeným panem Šibelem, předsedou, a OKD, a. s. Ostrava, zastoupenou ing. Ivanem Dráidem, předsedou představenstva a generálním ředitelem. Ve stejný den, to je 28. 6. 1995, byl mezi uvedenými zástupci uzavřen dodatek č. 3 ke Kolektivní smlouvě OKD, a. s. pro roky 1995 až 1997.

Tyto dva významné dokumenty považuji za dohody, ze kterých musí obě strany vycházet při dalším řešení naší společné budoucnosti. Důraz je zde kladen, mimo jiné, na starostlivosť o zaměstnance, kteří se stanou v průběhu příštího období nadbytnými v důsledku realizovaných organizačních změn, zejména na jejich dalšího uplatnění, zajištění mzdového vývoje, přesného uplání podmínek v pracovních smlouvách, zachování dostupnosti a rozsehu stávajících služeb zaměstnancům, zejména v oblasti pracovních právních nároků apod.

Vážení spolupracovníci, je mi sá vědom, že před hospodářským vedením odstěpného závodu stojí období, kdy musí prokázat oprávněnost důvěry do nich vložené při usazení do jejich funkcí. Proto také vedení OKD, a. s. ustavilo do čela nové vzniklého o. z. zkušené pracovníky, mající předpoklady zvládnout úkoly.

Závěrem vás chci požádat, aby naši společnou snahou byl jediný cíl - prosperita našich závodů při nelehkém posazení českého hornictví. Budme zdravě optimističtí a sladi vůči sobě navzájem a věřte, že výsledek se dostaví.

Ing. Jiří Šařáček
ředitel odstěpného závodu

Závod František

Závod Dukla

Důl Prezident Gottwald v roce 1985 (archiv KKH Dolu František)

Použitá literatura:

DOMBOVSKÝ, Zdeněk a kol. *Karvinska a jeho lachty: historie i současnost, vzpomínky i fakta, veselé i vážné*. Vyd. 1. Ostrava: Klub přátel Hornického muzea OKD, 2004. 343 s.

PELIKAN, Bohumil et al. *Důl František v Horní Suché a jeho okolí*. 1. vyd. Ostrava: KPROM, ©2011. 141 s. ISBN 978-80-87468-04-3.

Uhléři horníci v ostravsko-karvinském revíru. Ostrava: Anagram, 2003. 564 s. ISBN 80-7342-016-3.

MAKARIUS, Roman a FASTER, Petr. *Memento důlních nehod v českém hornictví*. Ostrava: Montanex, 2008. 461 s. ISBN 978-80-7225-271-8.

Webové stránky a archiv společnosti OKD.